

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 41359

Tarih : 08.04.2025

27203

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Cengiz ÇİÇEK

İstanbul Milletvekili

Marmara 9 No'lu F Tipi'nde tutulan ağır hasta mahpus Soydan Akay'ın sağlık durumu ve maruz kaldığı hak ihlallerine ilişkin kamuoyuna yansıyan bilgiler, hasta mahpuslara yönelik sistematik hak ihlallerinin ve ihmallerin ulaştığı vahim boyutu bir kez daha ortaya koymaktadır.

1993 yılında gözaltına alınarak yargılanan ve Devlet Güvenlik Mahkemesi kararıyla müebbet hapis cezasına çarptırılan Soydan Akay, 30 yılı aşkın süredir hapisanededir. 8 yıl önce sevk edildiği Marmara Hapishanesi'nde, ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü olmamasına ve ciddi sağlık sorunları bulunmasına rağmen işkence ve tecrit yöntemi olarak tanımlanan ağır izolasyon rejimi kapsamında tek kişilik hücrede tutulmaya devam edilmektedir.

2018 yılında prostat kanseri teşhisi konan Akay, aynı zamanda eklem romatizması, Hepatit B ve kalp spazmı gibi birçok sağlık sorunu yaşamaktadır. Mart ayı içerisinde üçü acil vaka olmak üzere yedi kez cezaevi kampüsündeki hastaneye kaldırılmış; bu başvuruların dördü kardiyolojik ve enfeksiyonel nedenlerle, üçü ise doğrudan kalp krizi ve tansiyon şikayetleri ile olmuştur. 26 Mart'ta yaşadığı ciddi bir kriz durumunda, cezaevi hastanesinde kendisine yalnızca yüksek tansiyon teşhisi konmuş ve tekrar koğuşuna gönderilmiştir. Ancak ailesi tarafından temin edilen sağlık evrakları başka doktorlara gösterildiğinde, Akay'ın bu tarihte kalp krizi geçirdiği ortaya çıkmıştır. Bu durum, yaşam hakkı ve sağlık hakkı açısından son derece vahimdir. Hapishanelerde tıbbi müdahalenin yetersizliğinin ve ihmalkârlığın açık bir göstergesidir.

Öte yandan 30 yıllık cezası 11.08.2023 tarihinde dolmasına rağmen Soydan Akay'ın koşullu salıverilmesi, İdare ve Gözlem Kurulu tarafından 10 Şubat 2025 tarihinde dördüncü kez engellenmiştir. İdare ve Gözlem Kurulları bir yargı organı olmamalarına rağmen, mahpusların özgürlüğünü doğrudan etkileyen kararlar vererek yargı yetkisini fiilen kullanmakta ve mahkemelerin görev alanına müdahale etmektedir. Somut delillere dayanmayan, yalnızca kanaat ve soyut değerlendirmelerle verilen bu kararlar, kişi özgürlüğünü keyfi şekilde sınırlamakta ve infaz hukukunu siyasal bir baskı aracına dönüştürmektedir.

Bu bağlamda;

1. Soydan Akay kalp krizi geçirmişken, hapishane hastanesinde neden yalnızca yüksek tansiyon tanısı konmuştur? Bu tıbbi çelişki nasıl ve neye dayanarak açıklanmaktadır?
2. Soydan Akay'ın güncel sağlık durumu nedir? Tedavi süreci etkin biçimde yürütülmekte midir? Hastalıkları nedeniyle ceza infazının ertelenmesi yönünde Bakanlığınızın bir girişimi olacak mıdır?
3. Soydan Akay niçin tek kişilik hücrede tutulmaktadır? Mahpus özelinde ağırlaşan ayrımcılığın sebebi nedir?
4. Halihazırda hükümlü olan Soydan Akay hakkında verilen red kararları, İdare ve Gözlem Kurullarının mahkemelere ait yargılama yetkisini gasp ettiği anlamına gelmekte değil midir? Kurulların "örgüte üyelik" ya da "ilişki" gibi değerlendirmelerle hüküm tesis etmeleri hukuki midir?
5. İdare ve Gözlem Kurulu tarafından verilen tahliye erteleme kararlarının yargı yetkisini aşarak fiilen "ikinci bir hüküm" niteliği taşıdığı yönündeki eleştiriler hakkında Bakanlığınızın tutumu nedir? Bu kurulların yapısının değiştirilmesine veya kaldırılmasına dönük bir yasal hazırlığınız var mıdır?
6. İdare ve Gözlem Kurullarının keyfi, siyasi ve ayrımcı kararlarının önüne geçmek adına bir denetim, reform ya da kaldırma yönünde bir çalışmanız var mıdır? Bu kurulların AIHS ve Anayasa'ya aykırı uygulamalarıyla özgürlüğü ihlal edilen mahpuslar için herhangi bir adım atmayı planlıyor musunuz?
7. Marmara Hapishanesi başta olmak üzere, hapishanelerdeki sağlık hizmetlerinin bağımsız, tarafsız ve uzmanlar tarafından denetlenmesi yönünde Bakanlığınızın bir çalışması olacak mıdır?